

VROUWEN AGENDA

**AMSTERDAM
2030**

**Gelijkheid
Het kan wél**

D66

Inhoudsopgave

- Amsterdam 2030 - De Gelijkwaardige Stad. 2
- Gelijkwaardigheid begint bij je veilig voelen. 3
- Keuzes op Veiligheid, Vrijheid en Herstel 3
- Gelijkwaardig in werk en inkomen. 5
- Keuzes op Economische Autonomie. 5
- Buiten ben je welkom.. 6
- Keuzes op Openbare Ruimte en Mobiliteit 6
- We maken vrouwen en hun prestaties zichtbaar 7
- Keuzes op Cultuur en Representatie. 7
- Zorg die passend is en werkt 8
- Keuzes op Zorg, Lichaam en Mentale Vrijheid. 8
- Niet weer wachten op een incident, we pakken door. 9
- Keuzes op Verankering en Bestuur 9
- Gelijkwaardigheid is rechtvaardig, maar ook hard werken. 9

Missie

In 2030 is Amsterdam een stad waar vrouwen volledig vrij, veilig en economisch zelfstandig kunnen leven. Vrijheid is geen kwestie van moed, niet op straat, niet op het werk, niet thuis en niet online.

Door de stad te laten werken voor vrouwen, werkt zij beter voor iedereen. Onderzoek laat zien dat gelijke deelname van vrouwen aan economie, arbeidsmarkt en publieke ruimte leidt tot hogere groei, betere sociale en economische uitkomsten voor gezinnen en meer inclusieve en veilige steden. Ook mannen en jongens profiteren van beleid voor vrouwen. Net zoals iemand in een rolstoel profiteert van een brede stoep die is aangelegd voor een kinderwagen, en een trans persoon zich 's avonds vrijer door de stad beweegt als er voldoende ogen op straat zijn.

Amsterdam kiest expliciet voor beleid dat uitgaat van de werkelijkheid: vrouwen zijn geen homogene groep. Verschillen in afkomst, leeftijd, gezondheid, seksuele oriëntatie, genderidentiteit, sociaaleconomische positie en migratieachtergrond bepalen kansen en veiligheid. We vieren de rijkdom van vrouwengemeenschappen. Door hen structureel mee te nemen, voorkomt de stad dat beleid vooral de meest bevoorrechte vrouwen bereikt.

Gelijkwaardigheid moet geen bijvangst zijn, maar een leidend principe bij politieke afwegingen, budgettaire keuzes en uitvoeringsprioriteiten. De agenda is een levend document en speelt in op de veranderende maatschappij en nieuwe inzichten, we wachten echter niet totdat de agenda "af" is. Wat D66 betreft gaat de komende periode een wethouder Vrouw & Veilig Leven voortvarend aan de slag met deze agenda.

Amsterdam is in 2030 de meest gelijkwaardige stad van Europa.

Onze belofte:

- Amsterdam wordt de meest gelijkwaardige stad van Europa.
- Iedereen veilig op straat, thuis en online
- Gelijk loon en economische zelfstandigheid
- Een stad die is ontworpen voor het dagelijks leven van vrouwen
- Zichtbaarheid in kunst, cultuur en geschiedenis
- Nabije zorg, mentale ruimte en zeggenschap over het eigen lichaam
- Een wethouder Vrouw & Veilig Leven, het is bizar dat we die in 2026 nog nodig hebben, en we kijken nu al uit naar de dag dat we de portefeuille weer kunnen opheffen.

Gelijkwaardigheid begint bij je veilig voelen

Iedere vrouw kan zich vrij bewegen door Amsterdam, fysiek, sociaal en digitaal. Veiligheid is een publieke verantwoordelijkheid, geen individuele opgave. Daadwerkelijke veiligheid is pas het begin, echte gelijkwaardigheid betekent dat iedereen zich welkom en gezien voelt in de stad. Met als resultaat minder straatintimidatie, minder partnergeweld, hogere aangiftebereidheid en een aantoonbaar hoger veiligheidsgevoel.

Keuzes op Veiligheid, Vrijheid en Herstel

Vanuit deze drie uitgangspunten volgen de eerste interventies.

- Preventie van geweld krijgt prioriteit boven incidentbestrijding.
- Daderverantwoordelijkheid staat centraal; getroffen en houdende regie.
- Digitale veiligheid wordt volwaardig onderdeel van veiligheidsbeleid.

Stadsbreed veiligheidsconsult voor vrouwen

- We wachten niet op een Nederlandse variant van Clare's Law. Binnen de bestaande juridische kaders geven we vrouwen recht op een laagdrempelige veiligheidsintake over hun situatie thuis of op het werk, waarin professionals risico's duiden, handelingsperspectieven schetsen en tijdig escalaties signaleren.
- Professionals (zorg, veiligheid, wijkteams) voeren ook actief risicotaxaties uit en signaleren vroegtijdig escalatie, waaronder femiciderisico.

Getroffene van (seksueel) geweld in regie

- Bij huiselijk geweld staat de veiligheid én keuzevrijheid van de getroffene centraal: uithuisplaatsing van het slachtoffer mag geen automatisme zijn.
- Getroffenen krijgen één vaste regisseur die veiligheid, zorg, inkomen en juridische stappen coördineert.
- Besluitvorming over het proces vindt plaats binnen bestaande veiligheids- en zorgstructuren, met duidelijke termijnen, juridische toetsing en altijd in overleg met de getroffene.

Herstelwoningen in alle stadsdelen

- Crisisopvang, herstelopvang en doorstroom worden op elkaar aangesloten, met begeleiding op wonen, inkomen en gezondheid.
- Regionale en stedelijke uitbreiding gezinsopvang na huiselijk geweld. De regio Amsterdam zet in op uitbreiding van de capaciteit van gezinsopvangplekken voor vrouwen en kinderen na huiselijk geweld. Daarbij streven we ernaar dat de regio voor 100% voldoet aan de GREVIO-norm.

Aanpak straatintimidatie en nachtveiligheid

- Oog voor sleutelroutes, met betere prioritering voor BOA's.
- We zorgen voor echt fijne verlichting en goede zichtlijnen. We ontwerpen de stad met oog voor de nacht en met het meenemen van het vrouwelijk perspectief.
- 'Requested stops' in het nacht-OV vergroten de veiligheid, doordat reizigers op verzoek dichterbij huis kunnen uitstappen en zo minder alleen over straat hoeven.

Digitale veiligheid als vast beleidsterrein

- Voorlichting en ondersteuning bij online intimidatie, stalking, deepfakes en sextortion.
- Training voor professionals en betere doorverwijzing naar hulp.
- De gemeente bouwt voort op bestaande inzet en samenwerkingen, waaronder met Offlimits, en schaaft deze structureel op gezien de snelle toename en ernst van digitale seksuele intimidatie. Digitale geweldsvormen zoals sextortion, deepfake-porno en nudify-apps worden expliciet erkend als vormen van seksueel geweld.
- Amsterdam zet zich actief in voor landelijke en Europese wetgeving die het maken en verspreiden van niet-consensuele seksuele beeldvorming verbiedt, waaronder een expliciet verbod op nudify-apps. Getroffenen krijgen laagdrempelige toegang tot gespecialiseerde hulp, juridische ondersteuning en snelle verwijdering van beeldmateriaal.

Jongens en mannen als deel van de oplossing

- We gaan door met het organiseren van workshops voor jongens en mannen.
- Ontleren van masculiene stereotypes met oog voor de staat van de manosphere.
- Herkennen en tegengaan van (subtiele) vormen van seksisme die de basis vormen voor de piramide van geweld. We leren hoe mannen positief kunnen interveniëren als bondgenoot.
- We ontwikkelen beleid voor het creëren van medestanders en zetten in op mannenemancipatie.

Veiligheidsbeleid voldoet aan veiligheidsrisico's

- We maken veiligheidsbeleid dat recht doet aan de risico's voor vrouwen, door niet alleen te kijken naar de frequentie maar ook de impact van incidenten mee te wegen.
- Er is een onderlinge samenhang tussen gendernormen, de heersende cultuur en veiligheid, preventie kan niet alleen incident gestuurd zijn.

Gelijkwaardig in werk en inkomen

Elke vrouw in Amsterdam heeft toegang tot duurzaam inkomen en economische zelfstandigheid. We realiseren dat Den Haag hier een rol speelt, maar Amsterdam wordt het voorbeeld dat voor de troepen uitloopt. Waar landelijke wetgeving grenzen stelt, benut Amsterdam maximaal haar rol als werkgever, opdrachtgever en partner in de stad.

Alle resultaten worden jaarlijks gemonitord in de gelijkwaardigheidsmonitor, via vastgestelde indicatoren, waaronder veiligheidsbeleving, aangiftebereidheid, inkomenspositie en toegang tot voorzieningen. Met als doel meer vrouwen met financieel stabiele posities, minder afhankelijkheid en een structureel kleinere loonkloof.

Keuzes op Economische Autonomie

Vanuit deze drie uitgangspunten volgen de eerste interventies:

- De gemeente gebruikt haar inkoopmacht om de loonkloof te verkleinen.
- Zorg en tijd worden erkend als economische factoren.
- Economisch beleid wordt genderbewust ontworpen en gemonitord.

Loonkloof aanpakken via gemeentelijke inkoop

- Bedrijven die voor de gemeente werken moeten loontransparantie tonen en actief werken aan gelijke beloning.

Gendermainstreaming in economisch beleid

- Amsterdam gaat al aan de slag met gendermainstreaming, maar we brengen actief in kaart wie profiteert van economisch beleid en sturen bij als vrouwen structureel achterblijven.

Flexibele kinderopvang in alle stadsdelen

- De gemeente gaat in gesprek met kinderopvangorganisaties over flexibele opvang in alle stadsdelen en stelt, waar nodig, middelen beschikbaar voor pilots met avond-, nacht- en weekendopvang, passend bij zorg-, horeca- en ploegendiensten.

Werk-naar-veiligheidstrajecten

- Getroffenen die geweld ontvluchten krijgen directe ondersteuning richting werk, opleiding of ondernemerschap.

Gerichte ondersteuning vrouwelijke ondernemers

- Toegang tot financiering, netwerken en coaching, met extra aandacht voor vrouwen met een migratieachtergrond.

Vrouwengelijkheid is ook mannenvrijheid

- Laagdrempelige ondersteuning voor vrouwen én mannen om het gesprek aan te gaan over verdeling van zorg, werk en inkomen binnen relaties.
- We vieren mannelijke rolmodellen die staan voor zorgzaam leiderschap en gelijkwaardige relaties.

Buiten ben je welkom

De stad wordt ontworpen vanuit het dagelijks leven van vrouwen: nabij, toegankelijk, veilig en uitnodigend.

Deze maatregelen maken onderdeel uit van een samenhangende visie op genderbewuste stedelijke ontwikkeling, waarin veiligheid, verblijfskwaliteit en mobiliteit integraal worden benaderd. Met als resultaat meer bewegingsvrijheid, minder omwegen uit angst en hogere gebruikswaarde van de stad.

Keuzes op Openbare Ruimte en Mobiliteit

- Genderbewust ontwerpen wordt de norm.
- Nachtelijke mobiliteit is veilig, sociaal en voorspelbaar.
- De openbare ruimte nodigt uit tot verblijf en ontmoeting, ook zonder dat je iets hoeft te kopen.

Genderbewust ontwerpen verplicht stellen

- Bij herinrichting van pleinen, parken en routes wordt standaard het vrouwenperspectief meegenomen.

Veilige nacht- en looproutes

- We creëren herkenbare sleutelroutes met goede verlichting, zichtbaarheid en sociale functies.
- In uitgaansgebieden richten we fietsvertrekpunten in per richting, zodat je ook zonder het delen van je (online) gegevens een fietsmaatje op weg naar huis kan treffen.

Meer verblijfsplekken zonder consumptiedwang

- Bankjes, pleinen en parken waar je kunt zijn zonder iets te moeten kopen.

Publieke toiletten en voorzieningen

- Meer toegankelijke toiletten in openbare ruimte en publieke gebouwen.

We verzamelen informatie

- We overbruggen de zogenaamde "gender data gap", door in enquêtes geslacht en gender uit te vragen.
- We realiseren ons dat om vrouwen te bereiken de stad ook andere participatiemiddelen moet inzetten, zoals buurtschouwen en actieve uitnodigingen.
- Dataverzameling gebeurt zorgvuldig, transparant en in lijn met privacywetgeving, waarbij data worden ingezet om beleid te verbeteren en niet om groepen te stigmatiseren.

Ogen op straat

- Bedrijfsgebouwen en woningen krijgen zoveel mogelijk de drukke ruimtes aan de straatkant. De thuiswerkplek aan de gevel biedt meer ogen op straat dan de slaapkamer.

We maken vrouwen en hun prestaties zichtbaar

Wie zichtbaar is in de stad, telt mee. We vertellen het verhaal van vrouwen in Amsterdam – in het straatbeeld, de geschiedenis en de toekomst. Symbolen zijn belangrijk, maar juist kunst in de openbare ruimte en straatnamen bepalen wie zichtbaar is en wie wordt herinnerd.

Zichtbaarheid en representatie dragen bij aan sociale erkenning, rolmodellen en het gevoel van erbij horen, en zijn daarmee een wezenlijk onderdeel van structurele gelijkwaardigheid. Met als resultaat een stad waarin vrouwen zichzelf herkennen in het collectieve verhaal.

Keuzes op Cultuur en Representatie

- Actieve correctie van historische ondervertegenwoordiging.
- Ruimte voor vrouwelijke makers, verhalen en rolmodellen.

Canon van Amsterdamse vrouwen

- Structurele zichtbaarheid via straatnamen, onderwijs, erfgoed en publieke informatie.
- We geven vrouwen letterlijk een plek op de kaart door een volledige nieuwbouwbuilt naar vrouwen te vernoemen.

Herstel van scheve representatie in het straatbeeld

- Waar ontbreken onze vrouwen? Welke vrouwen hebben allang een zichtbare plek in onze stad verdiend? We vragen het Stadscuratorium hiaten in de representatie van vrouwen in de openbare kunst in beeld te brengen.

Community-residencies voor vrouwelijke makers

- Ruimte en middelen voor vrouwen om verhalen, kunst en geschiedenis zichtbaar te maken.

Sportclubs en studentenverenigingen als plekken voor cultuurverandering

- De gemeente ziet sportclubs en studentenverenigingen als cruciale plekken waar normen over gender, macht, grenzen en respect worden gevormd. Amsterdam ondersteunt deze organisaties actief als sparringpartner door advies, trainingen en handvatten te bieden over sociale veiligheid, omgangsvormen en preventie van grensoverschrijdend gedrag.

Zorg die passend is en werkt

Amsterdam wordt een Care City: zorg is nabij, toegankelijk en geen privilege. Amsterdam kiest daarbij niet alleen voor uitbreiding van zorg, maar voor een fundamenteel andere benadering waarin zorg nabij, preventief en afgestemd op het leven van vrouwen wordt georganiseerd. Met als resultaat betere algemene gezondheid, meer autonomie over lichaam en tijd, en minder zorgongelijkheid.

Keuzes op Zorg, Lichaam en Mentale Vrijheid

- Vrouwengezondheid wordt structureel erkend en onderzocht.
- Mentale zorg is laagdrempelig en wijkgericht.
- Sekswerk wordt benaderd als werk en zorg, niet als veiligheidsprobleem.

Wijkgerichte mentale zorg

- Meer wijkpsychologen en laagdrempelige mentale ondersteuning, zonder lange wachtlijsten.

Postpartum Care Hubs

- Ondersteuning voor ouders na de bevalling, fysiek én mentaal. Met oog voor de groeiende tekorten in de kraamzorg.

Vrouwengezondheidscentrum Amsterdam

- Samenwerking tussen universiteiten, zorginstellingen en gemeente voor betere kennis en zorg.

Sekswerk: van veiligheid naar zorg en arbeid

- Sekswerkbeleid wordt ondergebracht bij zorg en economie, niet bij openbare orde.
- Niks over ons, zonder ons; sekswerkers zitten structureel aan tafel.

Menstruatiearmoede beëindigen

- Er is al een dalende trend in menstruatiearmoede door gratis menstruatieproducten in publieke gebouwen en via stadsdeelkantoren. Verspreiding van hygiëneproducten wordt uitgebreid tot niemand meer een financiële keuze rondom menstruatie hoeft te maken.

Amsterdam erkent (peri)menopauze als normale levensfase

- Amsterdam zorgt voor informatie, ondersteuning en ruimte op de werkvloer en in de stad over de impact op gezondheid, werk en welzijn van (peri)menopauze.

Abortuszorg zonder drempels

- Abortuszorg is toegankelijk, veilig en stigmavrij. De gemeente beschermt actief de toegang hiertoe voor iedereen die er gebruik van wil maken.

Geboortebeperving is een keuze

- Iedere vrouw moet de mogelijkheid hebben zelf te bepalen of en wanneer zij kinderen krijgt, zonder dat een gebrek aan middelen, informatie of begeleiding daarbij een drempel vormt.

Niet weer wachten op een incident, we pakken door

We gaan nu van incident naar incident, surfen op golven van maatschappelijk verontwaardiging om wederom te concluderen dat er ook 2026 nog veels te veel te doen is. Bestuurlijke verankering van vrouwenbeleid is noodzakelijk, omdat ongelijkheid en onveiligheid vrouwen raken op álle beleidsterreinen van openbare ruimte en mobiliteit tot zorg, werk en handhaving. Zonder duidelijke politieke verantwoordelijkheid verdwijnt het onderwerp te makkelijk tussen dossiers, goede bedoelingen en losse projecten. Een vaste portefeuille zorgt voor samenhang, prioriteit en doorzettingsmacht. Afspraken over jaarlijkse toetsen en dataverzameling en het inzichtelijk maken van de consequenties van beleid maken het mogelijk om structureel te sturen in plaats van incidenteel te reageren.

Keuzes op Verankering en Bestuur

- Een systeemverandering van kleine en grote ingrepen
- We verankeren maatregelen bestuurlijk om het wegebben van het thema te voorkomen
- Maatregelen zijn controleerbaar op resultaat

Een wethouder Vrouw & Veilig Leven

- Een regisserende en toetsende rol, aanvullend en versterkend op bestaande portefeuilles als veiligheid, economie, zorg, openbare ruimte, cultuur en digitalisering. D66 wil nu een wethouder Vrouwenzaken, omdat het nodig is, met als uiteindelijke doel dat die portefeuille weer kan worden opgeheven.

Gelijkwaardigheidsbudgettering als standaard in de gemeentelijke begroting

- Waarbij bij nieuwe beleidsvoorstellen expliciet inzichtelijk wordt hoe middelen wel of niet bijdragen aan het verkleinen van ongelijkheid tussen vrouwen en mannen, en tussen verschillende groepen vrouwen.

Een genderimpactanalyse

- Geïntegreerd in bestaande beleids- en besluitvormingsprocessen, waarbij al wordt gestart in beleidsterreinen waar de impact op vrouwen aantoonbaar groot is, zoals Werk en Inkomen, Zorg en Preventie, en Sport. De analyse fungeert als verdiepend instrument naast bestaande financiële, juridische en duurzaamheidstoetsen, en groeit mee met kennis en capaciteit.

Jaarlijkse publieke Thermometer Gelijkwaardige Stad, met meetbare indicatoren

- Door jaarlijks te toetsen waar de stad staat, houden we zicht op waar het beter gaat en waar het beter kan.

Gelijkwaardigheid is rechtvaardig, maar ook hard werken

Deze uitvoeringsagenda maakt zichtbaar wat gelijkwaardigheid betekent in de praktijk. Niet als abstract ideaal, maar als dagelijkse realiteit in straten, werk, zorg en veiligheid. Amsterdam kiest hiermee voor structurele verandering: meetbaar, uitvoerbaar en rechtvaardig.

Deze agenda kent veel woorden van dank. Sparringpartners uit wetenschap, vrouwenverenigingen, emancipatieexperts, ontwerpers en zorgprofessionals. Zonder jullie input had deze agenda er niet gelegen. We zijn dankbaar én rekenen op jullie, want samen brengen we deze agenda ook echt verder.